Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/2176

2026 9 29

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2026/2176

2026 m. rugsėjo 28 d.

dėl paramos Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus įtariamo cheminio ginklo ir biologinių ginklų naudojimo tyrimų mechanizmui (UNSGM)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2003 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (toliau – ES strategija), kurios III skyriuje pateiktas kovos su tokiu platinimu priemonių sąrašas;

(2) Sąjunga aktyviai įgyvendina ES strategiją ir vykdo jos III skyriuje išvardytas priemones, visų pirma priemones, susijusias su Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTWC) stiprinimu, įgyvendinimu ir visuotiniu taikymu;

(3) 2022 m. Saugumo ir gynybos strateginiame kelrodyje pateikiama nuoroda į masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimo keliamą nuolatinę grėsmę ir išreiškiamas Sąjungos tikslas sustiprinti konkrečius veiksmus, kuriais remiami nusiginklavimo, ginklų neplatinimo bei ginklų kontrolės tikslai;

(4) ES strategijos kontekste Taryba priėmė Bendruosius veiksmus 2006/184/BUSP [1] bei 2008/858/BUSP [2] ir sprendimus 2012/421/BUSP [3], (BUSP) 2016/51 [4], (BUSP) 2019/97 [5], (BUSP) 2024/349 [6] bei (BUSP) 2025/494 [7], kuriais remiamas BTWC įgyvendinimas. Tais bendraisiais veiksmais ir sprendimais Sąjunga padėjo sustiprinti daugiašalius pajėgumus tirti įtariamą biologinių ginklų naudojimą. Ši Sąjungos parama turėtų būti teikiama toliau;

---

(1) 2006 m. vasario 27 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2006/184/BUSP dėl paramos Konvencijai dėl bakteriologinių ir toksinių ginklų, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 65, 2006 3 7, p. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/184/oj).

(2) 2008 m. lapkričio 10 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/858/BUSP dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTWC) įgyvendinimui atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 302, 2008 11 13, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/858/oj).

(3) 2012 m. liepos 23 d. Tarybos sprendimas 2012/421/BUSP dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTGK) įgyvendinimui, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 196, 2012 7 24, p. 61, ELI: http://data. europa.eu/eli/dec/2012/421/oj).

(4) 2016 m. sausio 18 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/51 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos (BTGK) įgyvendinimui, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 12, 2016 1 19, p. 50, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/51/oj).

(5) 2019 m. sausio 21 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/97 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijai, atsižvelgiant į ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją (OL L 19, 2019 1 22, p. 11, ELI: http://data. europa.eu/eli/dec/2019/97/oj).

(6) 2024 m. sausio 16 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2024/349 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijos įgyvendinimui (OL L, 2024/349, 2024 1 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/349/oj).

(7) 2025 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2025/494 dėl paramos Biologinių ir toksinių ginklų konvencijai, jos laikotarpio tarp konferencijų programai ir pasirengimui jos dešimtajai peržiūros konferencijai (OL L, 2025/494, 2025 3 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/494/oj).

(5) Jungtinių Tautų (JT) Generalinio sekretoriaus įtariamo cheminio ginklo ir biologinių ginklų naudojimo tyrimų mechanizmas (UNSGM) grindžiamas įgaliojimais, kurie JT Generaliniam sekretoriui buvo suteikti JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija A/RES/42/37C. Tie įgaliojimai vykdyti tyrimus reaguojant į pranešimus, kuriuos JT Generaliniam sekretoriui gali pateikti bet kuri JT valstybė narė, ir siekiant nustatyti su įtariamu tokių ginklų naudojimu susijusius faktus, buvo dar kartą patvirtinti JT Saugumo Tarybos rezoliucija 620 (1988);

(6) 2018 m. gegužės 24 d. pristatytoje Nusiginklavimo darbotvarkėje „Mūsų bendros ateities užtikrinimas“ JT Generalinis sekretorius pažymėjo, kad pagal BTWC nėra numatytas bendras nuolatinis organas, kuris būtų atsakingas už tyrimų vykdymą siekiant nustatyti, ar biologiniai ginklai buvo panaudoti pažeidžiant BTWC. Todėl Nusiginklavimo darbotvarkėje nustatyti veiksmai, kuriais siekiama padėti plėtoti sistemą, kuria būtų užtikrintas koordinuotas reagavimas tarptautiniu mastu į biologinių ginklų naudojimą, ir sukurti pagrindinį nuolatinį koordinavimo centrą, kuris vykdytų nepriklausomus įtariamo biologinių ginklų naudojimo atvejų tyrimus;

(7) šiomis aplinkybėmis ir ES strategijos kontekste Taryba taip pat priėmė Sprendimą (BUSP) 2020/732 ([8]) dėl paramos JT Generalinio sekretoriaus mechanizmui (UNSGM), kad būtų sustiprinti daugiašaliai pajėgumai tirti įtariamą biologinių ginklų naudojimą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Įgyvendinant ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategiją, Visuotinę Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategiją bei Saugumo ir gynybos strateginį kelrodį Sąjunga toliau remia Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuro (UNODA) veiklą, vykdydama operatyvinius veiksmus, kuriais remiamas Jungtinių Tautų Generalinio sekretoriaus įtariamo cheminio ginklo ir biologinių ginklų naudojimo tyrimų mechanizmo (UNSGM) stiprinimas.

2. Šis sprendimas grindžiamas šiais principais:

a) remtis patirtimi, įgyta įgyvendinant Sprendimus 2012/421/BUSP, (BUSP) 2016/51 ir (BUSP) 2020/732, ir ją integruoti;

b) kuo labiau padidinti UNODA programų ir projektų, kuriuos remia Sąjunga, įskaitant programas ir projektus, susijusius su Biologinių ir toksinių ginklų konvencija (BTWC) ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 1540 (2004), tarpusavio papildomumą ir sinergijas;

c) teikti pirmenybę nuolatinių parengiamųjų priemonių pagrindinių elementų, kurie yra būtini siekiant išlaikyti ir stiprinti UNSGM operacinę parengtį ir veiksmingą veikimą, įgyvendinimui;

d) užtikrinti prasmingą ir ilgalaikį kvalifikuotų ekspertų, ekspertų konsultantų ir analitinių laboratorijų iš globaliųjų Pietų dalyvavimą visose atitinkamose iniciatyvose ir veikloje;

e) puoselėti strategines partnerystes su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų sustiprintas nuoseklumas, koordinavimas ir kolektyviniai pajėgumai.

([8]) 2020 m. birželio 2 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/732 dėl paramos JT Generalinio sekretoriaus mechanizmui dėl įtariamo cheminių ir biologinių arba toksinių ginklų naudojimo tyrimų (OL L 172 I, 2020 6 3, p. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/732/oj).

3. Bendras 1 dalyje nurodytų veiksmų tikslas – stiprinti pasaulinius pajėgumus tirti įtariamą biologinių ir toksinių ginklų naudojimą didinant UNSGM operacinę parengtį, taip prisidedant prie veiksmingesnės tarptautinės struktūros, galinčios atgrasyti nuo biologinių ginklų naudojimo ir reaguoti į galimus 1925 m. Ženevos protokolo pažeidimus.

4. 1 dalyje nurodytų veiksmų konkretūs tikslai:

a) stiprinti ekspertų kompetencijas ir sąveikumą, kad tyrimai būtų veiksmingi;

b) suderinti analitinėms laboratorijoms taikomus susitarimus su UNSGM dėl patvirtinimo ir bendradarbiavimo;

c) stiprinti tyrimams ir mokymui reikalingą logistinę paramą ir paramą įranga;

d) stiprinti bendradarbiaujamuosius veiksmus, tam pasitelkiant strateginę informavimo veiklą ir koordinavimą.

5. Išsamus 1 dalyje nurodytų veiksmų aprašymas pateikiamas priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).

2. 1 straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos techninis įgyvendinimas patikimas UNODA. Jis vykdo šią užduotį vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis sudaro reikiamus susitarimus su UNODA.

3 straipsnis

1. 1 straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 800 000 EUR.

2. Iš 1 dalyje nustatytos orientacinės sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 2 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji sudaro finansavimo susitarimą su UNODA. Finansavimo susitarime nustatoma, kad UNODA turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.

4. 3 dalyje nurodytą finansavimo susitarimą Komisija stengiasi sudaryti kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji praneša Tarybai apie visus sunkumus, su kuriais susiduriama to proceso metu, ir finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

Vyriausiasis įgaliotinis teikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitas, grindžiamas UNODA rengiamomis reguliariomis ataskaitomis. Taryba, remdamasi tomis ataskaitomis, atlieka įvertinimą. Komisija teikia informaciją apie 1 straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos finansinius aspektus. UNODA kas šešis mėnesius teikia ataskaitas Tarybai.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams po 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansavimo susitarimo sudarymo dienos arba praėjus šešiems mėnesiams po jo priėmimo dienos, jeigu per tą laikotarpį finansavimo susitarimas nebuvo sudarytas.

Priimta Briuselyje 2026 m. rugsėjo 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

PRIEDAS

PROJEKTO DOKUMENTAS

Europos Sąjungos įnašas, kuriuo remiamas Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus įtariamo cheminio ginklo ir biologinių ginklų naudojimo tyrimų mechanizmas

I. BENDROJI INFORMACIJA

Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus įtariamo cheminio ginklo ir biologinių ginklų naudojimo tyrimų mechanizmui (UNSGM), įsteigtam pagal Generalinės Asamblėjos rezoliuciją A/42/37 C (1987), suteikti įgaliojimai, reaguojant į bet kurios valstybės narės pateiktus pranešimus, skubiai ištirti įtarimus dėl galimo cheminio ginklo, bakteriologinių (biologinių) ir toksinių ginklų naudojimo, kai tokie įtariami atvejai gali būti laikomi1925 m. Ženevos protokolo ar kitų atitinkamų tarptautinės paprotinės teisės taisyklių pažeidimu. Šie įgaliojimai buvo dar kartą patvirtinti Saugumo Tarybos rezoliucija 620 (1988). UNSGM tebėra vienintelis nepriklausomas, moksliškai pagrįstas tarptautinis mechanizmas įtariamam biologinių ir toksinių ginklų naudojimui tirti.

UNSGM sudaro valstybių narių paskirti kvalifikuoti ekspertai, ekspertai konsultantai ir analitinės laboratorijos, kurių gali būti skubiai paprašyta padėti JT ištirti įtariamą biologinių ginklų naudojimą. Šie komponentai vienas kitą papildo ir juos remia valstybės narės bei atitinkamos tarptautinės organizacijos. Ši integruota daugiakomponentė struktūra suteikia generaliniam sekretoriui išteklių greitai dislokuoti misiją, galinčią atlikti išsamius, objektyvius tyrimus pagal UNSGM gaires ir procedūras, kaip patvirtinta Generalinės Asamblėjos rezoliucijoje A/RES/45/57 C (1990).

UNSGM naudojimą administruoja Jungtinių Tautų nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA); jis atlieka pagrindinį vaidmenį prižiūrint gairėse ir procedūrose nustatytas nuolatines parengiamąsias priemones. Tai apima kvalifikuotų ekspertų, ekspertų konsultantų ir analitinių laboratorijų sąrašo tvarkymą, parengties mokymų ir pratybų palengvinimą koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir greitam dislokavimui reikalingų administracinių, logistinių ir veiklos priemonių stiprinimą, taip užtikrinant visų UNSGM komponentų nuoseklumą.

1997 m. įsigaliojus Cheminio ginklo uždraudimo konvencijai (CWC), Cheminio ginklo uždraudimo organizacija (OPCW) prisiėmė atsakomybę už cheminio ginklo naudojimo tyrimus, išskyrus atvejus, susijusius su valstybėmis, kurios nėra CWC šalys. Todėl UNSGM nuolatinėmis parengiamosiomis priemonėmis prioritetas teikiamas pasirengimui tyrimams, susijusiems su biologiniais ir toksiniais ginklais.

UNSGM atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant pasaulinių normų, nukreiptų prieš biologinių ginklų naudojimą, laikymąsi ir jas stiprinant, todėl labai svarbu išlaikyti UNSGM operacinę parengtį, kad būtų galima ne tik greitai ir patikimai atlikti tyrimus, jei kiltų įtarimų, bet ir atgrasyti nuo biologinių ginklų naudojimo.

II. BENDROJI SISTEMA

2003 m. ES kovos su masinio naikinimo ginklų platinimu strategija yra visiškai suderinta su UNSGM tikslais, nes joje pabrėžiama, kad svarbu stiprinti esamus tikrinimo mechanizmus, būtinus siekiant užtikrinti veiksmingą pažeidimų nustatymą ir atgrasyti nuo reikalavimų nesilaikymo. Todėl ES teikė didelę paramą UNSGM, be kita ko, vykdydama projektus, finansuojamus pagal Sprendimus 2012/421/BUSP, (BUSP) 2016/51 ir (BUSP) 2020/732. Remiantis šiuo pagrindu, projektu siekiama toliau konsoliduoti ir tobulinti rezultatus, pasiektus teikiant ankstesnę ES pagalbą.

Įgyvendinant projektą bus vadovaujamasi šiais principais:

a) remtis patirtimi, įgyta įgyvendinant Sprendimus 2012/421/BUSP, (BUSP) 2016/51 ir (BUSP) 2020/732, ir ją integruoti;

b) kuo labiau padidinti UNODA programų ir projektų, kuriuos remia Sąjunga, įskaitant programas ir projektus, susijusius su Biologinių ir toksinių ginklų konvencija (BTWC) ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 1540 (2004), tarpusavio papildomumą ir sinergijas;

c) teikti pirmenybę nuolatinių parengiamųjų priemonių pagrindinių elementų, kurie yra būtini siekiant išlaikyti ir stiprinti UNSGM operacinę parengtį ir veiksmingą veikimą, įgyvendinimui;

d) užtikrinti prasmingą ir ilgalaikį kvalifikuotų ekspertų, ekspertų konsultantų ir analitinių laboratorijų iš globaliųjų Pietų dalyvavimą visose atitinkamose iniciatyvose ir veikloje;

e) puoselėti strategines partnerystes su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų stiprinamas nuoseklumas, koordinavimas ir kolektyviniai pajėgumai.

III. TIKSLAS IR REZULTATAI

Bendras tikslas / poveikis

Bendras projekto tikslas – stiprinti pasaulinius pajėgumus tirti įtariamą biologinių ir toksinių ginklų naudojimą didinant UNSGM operacinę parengtį, taip prisidedant prie veiksmingesnės tarptautinės struktūros, galinčios atgrasyti nuo biologinių ginklų naudojimo ir reaguoti į galimus 1925 m. Ženevos protokolo pažeidimus.

Numatomi rezultatai

UNSGM, kaip iš įvairių tarpusavyje susijusių komponentų sudaryto mechanizmo, veiksmingumas priklauso nuo nuolatinio šių elementų stiprinimo ir jų gebėjimo darniai veikti kaip vieninga tyrimo struktūra. Stiprinant šiuos pagrindinius komponentus ir jų tarpusavio sąsajas, projektu siekiama užtikrinti, kad UNSGM būtų nuoseklus, gerai integruotas ir veiktų patikimai ir kad jį pasitelkus būtų galima prireikus atlikti nuodugnius, mokslu pagrįstus tyrimus.

Numatomi šio projekto rezultatai:

1. padidėjusi kvalifikuotų ekspertų kompetencija ir sąveikumas ir jais naudojamasi siekiant padėti atlikti išsamius ir veiksmingus tyrimus;

2. parengtos suderintos laboratorijų kompetencijos vertinimo patvirtinimo sąlygos ir laboratorijų bei UNSGM bendradarbiavimo sąlygos, ir analitinės laboratorijos jas taiko;

3. pagerinta prieiga prie mokymui ir tyrimams skirtos įrangos ir reikmenų, jų valdymas ir pristatymas;

4. sustiprintas bendradarbiavimas su suinteresuotaisiais subjektais pasitelkus strateginę informavimo veiklą, partnerystes ir koordinavimą.

IV. PROJEKTAI, REZULTATAI IR VEIKLA

1. **Ekspertų kompetencijų ir sąveikumo stiprinimas, kad tyrimai būtų veiksmingi**

1.1. Tikslas

Kvalifikuoti ekspertai įtariamo biologinių ar toksinių ginklų naudojimo tyrimus atlieka pagal gaires ir procedūras. Numatoma, kad dislokuoti kvalifikuoti ekspertai bendradarbiaus ir taikys konkrečius UNSGM metodus ir procesus, kad būtų užtikrintas tyrimo nešališkumas ir patikimumas, įskaitant mėginių, informacijos ir kitų reikšmingų įrodymų rinkimą, liudytojų apklausas ir bendradarbiavimą su atitinkamomis institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais.

Kvalifikuoti ekspertai į UNSGM sąrašą pasiūlomi pagal gairėse ir procedūrose nurodytas specializacijas, apimančias tokias disciplinas kaip medicina, veterinarija, augalų sveikata, mikrobiologija, chemija, toksikologija ir epidemiologija. Šios sritys atspindi techninių dalykų, kuriuos reikia žinoti tiriant įtariamą biologinių ar toksinių ginklų naudojimą, įvairovę. Kadangi ekspertai yra iš įvairių nacionalinių sistemų, jų pasirengimo ir sąveikumo lygis priklausomai nuo nacionalinių standartų, procedūrų ir tarptautinių tyrimų bei konkrečių UNSGM metodų taikymo patirties gali skirtis.

Siekdamas šiuos skirtumus pašalinti ir užtikrinti, kad grupės galėtų darniai veikti sudėtingoje aplinkoje, UNODA įgyvendina laipsniškų parengties mokymų koncepciją, kuria siekiama suderinti ekspertines žinias, standartizuoti pagrindines kompetencijas ir nustatyti bendrą visų ekspertų, kurie gali būti dislokuoti, bazinį lygį. Mokymų koncepciją įgyvendina UNODA, bendradarbiaudamas su JT valstybėmis narėmis, JT subjektais ir tarptautinėmis organizacijomis, taip pat specializuotomis nevyriausybinėmis institucijomis.

1.2. Aprašymas

Parengties mokymų koncepcija sudaryta iš kelių pakopų:

1 pakopa. Bazinis mokymas – bazinis kursas, kurio metu pristatomi UNSGM įgaliojimai, veiklos sąlygos ir techniniai reikalavimai. Dalyviai sužino apie pasaulinę biologinių ginklų uždraudimo sistemą, UNSGM struktūrą ir funkcijas, taip pat apie tyrimo pradėjimo veiksmus. Praktiniai moduliai apima misijų planavimą ir ataskaitų teikimą, mėginių ir įrodymų rinkimą ir tvarkymą, aptikimą ir analizę vietoje, rizikos vertinimą ir asmeninę saugą.

2 pakopa. Įgūdžių ugdymas – specializuoti kursai, pritaikyti pagal ekspertų pareigas ir technines sritis. Dabartiniai moduliai apima:

— užtaršos šalinimą,

— biologinių nusikaltimų vietos valdymą,

— apklausas tyrimo tikslais,

— infekcinių ir nuodingųjų medžiagų mėginių ėmimą ir transportavimą,

— saugos ir saugumo metodus tyrimo vietoje.

Aukštesnio lygio 2 pakopa. Imitavimo pratybos – scenarijais grindžiamos pratybos, per kurias ekspertai gali pritaikyti savo techninius ir veiklos įgūdžius tikroviškomis tyrimo aplinkybėmis. Šių pratybų metu dalyviai pasirengia visos apimties 3 pakopos pratyboms ir padedama įvertinti jų gebėjimą veikti įvairiomis ir sudėtingomis sąlygomis.

3 pakopa. Visos apimties pratybos vietoje (baigiamosios pratybos) – išsamus viso tyrimo ciklo imitavimas, skirtas įvertinti bendrą visų pasirengimą ir mechanizmo veikimo nuoseklumą.

Šiame projekte du 2-os pakopos mokymo kursai ir imitavimo pratybos bus surengti 32 kvalifikuotiems ekspertams.

1.3. Rezultatai

Projektas padės užtikrinti kvalifikuotų ekspertų, parengtų pagal daugiapakopę parengties mokymų koncepciją, prieinamumą. Taip bus užtikrinama, kad tyrimų grupes sudarytų specialistai, kurie turėtų nuoseklius techninius pagrindus, laikytųsi bendrų veiklos standartų ir aiškiai suprastų savo vaidmenis ir atsakomybę, o generalinis sekretorius galėtų dislokuoti daugiadalykes grupes, galinčias atlikti išsamius tyrimus.

2. **Analitinių laboratorijų patvirtinimo ir bendradarbiavimo tvarkos suderinimas**

2.1. Tikslas

Į UNSGM sąrašą įtrauktų analitinių laboratorijų gali būti paprašyta atlikti moksliškai nuodugnią mėginių, kuriuos tyrimo metu surinko kvalifikuoti ekspertai, analizę, taikant patvirtintus metodus ir griežtus kilmės grandinės bei kokybės užtikrinimo reikalavimus. Todėl jos turi atitikti gairėse ir procedūrose nustatytus patvirtinimo ir veiklos rezultatų vertinimo reikalavimus, be kita ko, atliekant tarplaboratorinius kalibravimo tyrimus, kuriais įrodomas jų analitinių metodų pagrįstumas ir tikslumas. Šiais tyrimais siekiama įvertinti atskirų laboratorijų kompetenciją ir nustatyti bendrą parengties ir gebėjimo aptikti ir nustatyti visus įmanomus biologinius veiksnius ir toksinus, su kuriais gali būti susidurta atliekant kurį nors tyrimą, lygį. Be to, reikalaujama, kad analitines laboratorijas turinčios valstybės narės užtikrintų sklandų ir netrukdomą mėginių ir kitų įrodymų perdavimą, įskaitant medžiagų įforminimą nacionalinėse valdžios institucijose, muitinėje ir karantino tarnybose, nedelsiant ir užtikrinant jų saugumą.

Kelios valstybės narės rėmė tarplaboratorinius tyrimus ir susijusią veiklą. Reaguodamas į tai, UNODA bendradarbiavo su šiomis valstybėmis, kad užtikrintų subalansuotą regionų dalyvavimą, be kita ko, remdamas analitinių laboratorijų dalyvavimą atitinkamose kasmetinėse pratybose ir platformose.

Tačiau, išskyrus kelias išimtis, tokios tarplaboratorinės iniciatyvos iš esmės buvo įgyvendinamos *ad hoc* pagrindu. Be to, reikia aiškių ir suderintų UNODA ir paskirtų analitinių laboratorijų veiklos sąlygų, kuriomis būtų reglamentuojama sąveika, bendradarbiavimas ir saugus bei netrukdomas mėginių ir įrodymų perdavimas tyrimų ir pasirengimo pratybų tikslais.

Todėl šiuo projektu siekiama šias spragas pašalinti stiprinant veiksmų koordinavimą su pagalbos teikėjais, racionalizuojant su laboratorija susijusią veiklą ir sistemingai integruojant ją į platesnio masto UNSGM pastangas užtikrinti pasirengimą.

2.2. Aprašymas

UNODA surengs preliminarias konsultacijas su analitinėmis laboratorijomis, ekspertais konsultantais, valstybėmis narėmis ir atitinkamomis institucijomis partnerėmis. Šiomis konsultacijomis bus remiamasi rengiant ir tobulinant laboratorijų patvirtinimo, taip pat UNSGM ir analitinių laboratorijų sąveikos sąlygų ir procedūrų projektus.

Siekiant parengti suderintas patvirtinimo sąlygas, įskaitant tarplaboratorinius kalibravimo tyrimus, išorės kokybės užtikrinimo užduotis ir tyrimų kokybės tikrinimą, per preliminarias konsultacijas bus atvaizduota esama patvirtinimo praktika ir išnagrinėti galimi būdai, kaip nuosekliai planuoti, vykdyti ir peržiūrėti patvirtinimo procedūras.

Kalbant apie struktūrinių sąveikos procedūrų rengimą, per konsultacijas bus nagrinėjama esama bendradarbiavimo ir keitimosi informacija praktika, valstybių narių siūlomi savanoriški vadovai ir veiklos apribojimai, darantys poveikį saugiam mėginių ir įrodymų judėjimui. Šiomis konsultacijomis bus remiamasi rengiant struktūrinę tvarką ir mėginių perdavimo, tvarkymo ir šalinimo procedūras.

UNODA taip pat pasinaudos patariamuoju ekspertų konsultantų vaidmeniu, nustatydama į UNSGM sąrašą įtrauktus asmenis, turinčius techninius profilius, reikalingus laboratorijų pasirengimo priemonėms remti ir specializuotam indėliui viso proceso metu teikti. Visos konsultacijos vyks virtualiai, išskyrus vieną posėdį, kuris vyks dalyvaujant asmeniškai.

Atsižvelgiant į tai, kad šiai užduočiai įgyvendinti reikia itin specializuotų techninių ekspertinių žinių, **UNODA pasamdys išorės konsultantą ne ilgesniam kaip penkių (5) mėnesių laikotarpiui**. Konsultantas padės planuoti ir vykdyti konsultacijas, peržiūrės ir atvaizduos esamą laboratorijų patvirtinimo, tyrimų kokybės tikrinimo ir kokybės užtikrinimo praktiką, analizuos informaciją, surinktą per konsultacijas ir atlikus dokumentų tyrimą, ir teiks technines konsultacijas rengiant laboratorijų patvirtinimo ir UNSGM bei analitinių laboratorijų sąveikos sąlygų ir procedūrų projektus. Konsultantas taip pat padės rengti informacinius dokumentus ir posėdžių ataskaitas, padės rengti ir tobulinti rekomendacijas, rekomendacinius dokumentus ir procedūrines priemones, susijusias su laboratorijų pasirengimu, mėginių perdavimo, tvarkymo ir šalinimo procedūromis, ir kitus susijusius dalykus vykdant šią užduotį.

Be to, UNODA toliau skatins ir užtikrins plataus masto, geografiškai subalansuotą dalyvavimą valstybių narių siūlomuose tarplaboratoriniuose bandymuose ir platformose, be kita ko, **pasiūlydamas iki aštuonių (8) rėmimo pozicijų**, kad analitinėms laboratorijoms **būtų sudarytos palankesnės sąlygos** dalyvauti kasmetiniuose praktiniuose seminaruose ir susijusioje veikloje.

2.3. Rezultatai

Inicijavus analitinių laboratorijų patvirtinimo procedūrų planavimo, vykdymo ir peržiūros nuoseklių sąlygų rengimą, taip pat struktūrizuotą laboratorijų sąveikos ir bendradarbiavimo tvarką, projektas padės stiprinti UNODA gebėjimą patikrinti ir nustatyti paskirtų laboratorijų patikimumą, tikslumą ir operacinę parengtį. Šios sąlygos taip pat padės laboratorijoms vykdyti joms pagal UNSGM gaires ir procedūras priskirtas funkcijas, užtikrinant didesnį aiškumą, nuoseklumą ir nuspėjamumą. Projektu taip pat bus remiamas nuolatinis nepakankamai atstovaujamų regionų analitinių laboratorijų dalyvavimas susijusiose valstybių narių vadovaujamose iniciatyvose.

3. **Tyrimams ir mokymui reikalingos logistinės paramos ir paramos įranga stiprinimas**

3.1. Tikslas

Įranga ir reikmenys yra pagrindiniai UNSGM tyrimų ir pasirengimo veiklos veiksniai, sudarantys sąlygas misijoms veikti saugiai, veiksmingai ir laikantis taikytinų mokslinių ir veiklos standartų. Atsižvelgiant į tai, kad tyrimo reikalavimai įvairiose misijose skiriasi, grupės turi turėti galimybę laiku gauti prieigą prie lanksčiai parengto ir visapusiško įrangos, reikmenų ir asmeninių apsaugos priemonių, kurias būtų galima greitai dislokuoti įvairioje veiklos aplinkoje, asortimento.

Pagal UNSGM gaires ir procedūras generalinis sekretorius yra atsakingas už tai, kad būtų užtikrinta, jog bendras valstybių narių natūra siūlomos įrangos rezervas būtų pakankamas bet kokiam tyrimui paremti, ir, jei yra trūkumas, už alternatyvių priemonių suradimą. Tačiau šiuo metu UNSGM trūksta konsoliduotos veiklos sistemos, kuria būtų apibrėžta, kaip įsigyjama, tikrinama, saugoma, prižiūrima ir dislokuojama įranga, neatsižvelgiant į tai, ar ją natūra teikia valstybės narės, ar ją perka UNODA, įskaitant susijusias standartizuotas procedūras, darbo srautus ir technines specifikacijas. Tokios sistemos nebuvimas ir būtiniausių atsargų trūkumas taip pat turėjo poveikį parengties mokymams ir pratyboms, kurie iki šiol buvo priklausomi nuo mokymo partnerių *ad hoc* teikiamo aprūpinimo.

Pagal ankstesnius projektus UNODA pradėjo konsultacijas ir bendradarbiavimą su mokymo partneriais, tarptautinėmis organizacijomis ir JT vidaus subjektais, kad peržiūrėtų konsoliduotą įrangos ir reikmenų sąrašą, taip pat preliminariai atvaizduotų jų įsigijimo ir valdymo tvarką. Remiantis šiuo pradiniu darbu, pagal projektą bus pradėta kurti išsami veiklos sistema, kuria reglamentuojamas tiek natūra teikiamų įnašų, tiek JT užtikrintos įrangos ir reikmenų įsigijimas ir valdymas.

3.2. Aprašymas

UNODA toliau konsultuosis su ekspertais konsultantais, JT vidaus darbo grupe UNSGM klausimais, atitinkamais JT logistikos ir viešųjų pirkimų subjektais, atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir mokymo partneriais, kad parengtų preliminarią sistemą, kuria būtų vadovaujamasi įsigyjant, valdant ir dislokuojant įrangą ir reikmenis, įskaitant valstybių narių natūra siūlomus objektus. Konsultacijų metu bus kalbama apie praktines įnašų natūra registravimo ir tikrinimo procedūras, saugojimo ir techninės priežiūros valdymą, techninių specifikacijų nustatymą ir įrangos telkimo, dislokavimo ir atsiėmimo sąlygų apibrėžimą, taip pat apie susijusius vaidmenis, pareigas ir darbo srautus. Šios konsultacijos vyks virtualiai ir prireikus atitinkamų tarptautinių forumų metu.

UNODA taip pat nurodys, kokie pajėgumai yra prieinami per JT subjektus, atsakingus už veiklos ir logistinę paramą, taip pat per tarptautines organizacijas partneres, kurios pareiškė esančios pasirengusios teikti konsultacinę ir veiklos paramą per savo pasaulinius logistikos centrus.

Atsižvelgiant į tai, kad šiai užduočiai įgyvendinti reikia itin specializuotų techninių ekspertinių žinių, **UNODA pasamdys išorės konsultantą ne ilgesniam kaip keturių (4) mėnesių laikotarpiui**. Konsultantas padės planuoti ir vykdyti konsultacijas, peržiūrės ir atvaizduos veiklos ir logistinius pajėgumus ir padės kurti bei tobulinti sistemą, kuria reglamentuojamas įrangos ir reikmenų, įskaitant valstybių narių įnašus natūra, registravimas, tikrinimas, saugojimas, techninė priežiūra, telkimas, pristatymas ir atsiėmimas.

3.3. Rezultatai

Projektu bus prisidedama prie veiklos sistemos, reikalingos siekiant stiprinti UNSGM gebėjimą gauti ir įsigyti, valdyti ir dislokuoti įrangą ir reikmenis, skirtus tyrimų ir pasirengimo veiklai remti, rengimo.

4. **Bendradarbiavimo veiksmų stiprinimas pasitelkus strateginę informavimo veiklą ir koordinavimą**

4.1. Tikslas

UNSGM gairėse ir procedūrose nurodyti įvairūs suinteresuotieji subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant nuolatines parengiamąsias priemones ir vykdant tyrimo misijas. Tai, be kita ko, yra valstybės narės, kurios skiria ekspertus ir analitines laboratorijas ir teikia techninę bei veiklos paramą; ekspertai konsultantai, teikiantys techninę ir konsultacinę paramą generaliniam sekretoriui, ir tarptautinės organizacijos, kurios pagal savo atitinkamus įgaliojimus teikia specializuotas ekspertines žinias ir pagalbą vykdant veiklą.

Pastaraisiais metais ilgalaikės UNODA informavimo pastangos sustiprino globaliųjų Pietų, visų pirma Afrikos, Lotynų Amerikos ir Karibų regiono bei Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono, atstovavimą UNSGM viduje. Todėl UNSGM sąraše gerokai padaugėjo šių regionų atstovų, o tai pagerino geografinę pusiausvyrą ir padidino ekspertinių žinių įvairovę.

UNODA išplėtė savo bendradarbiavimą su vyriausybiniais ir nevyriausybiniais subjektais, kad paremtų nepertraukiamą visų su nuolatinėmis parengiamosiomis priemonėmis susijusių aspektų stiprinimą, remdamasis įvairiomis žiniomis ir patirtimi, kad būtų nustatytos UNSGM aktualios kylančios problemos ir geriausia praktika.

Siekiant visapusiškai pasinaudoti turimomis ekspertinėmis žiniomis ir ištekliais, užtikrinti nuoseklius ir vienas kitą papildančius veiksmus ir pasinaudoti visų regionų žiniomis bei pajėgumais, tebėra labai svarbu stiprinti bendradarbiavimą su šiais suinteresuotaisiais subjektais ir jų tarpusavio bendradarbiavimą.

4.2. Aprašymas

UNODA naudosis daugiašaliais forumais ir atitinkamomis konferencijomis, kad įtrauktų įvairius suinteresuotuosius subjektus ir, kai įmanoma, suorganizuotų papildomų renginių. Šie forumai apims Biologinių ginklų konvencijos (BWC) šalių susitikimus, Visuotinės partnerystės kovai su masinio naikinimo ginklų ir medžiagų plitimu darbo grupės posėdžius ir panašias platformas.

Šiais veiksmais UNODA sieks propaguoti UNSGM regionuose, kurių atstovų sąraše yra nepakankamai, taip pat telkti valstybių narių ir subjektų partnerių paramą ir užtikrinti, kad tokia parama būtų koordinuojama, racionalizuojama ir suderinta su nustatytais prioritetais, taip optimizuojant išteklių naudojimą, didinant tvarumą ir stiprinant partnerystes nuoseklioje sistemoje.

4.3. Rezultatai

Tikimasi, kad šiuo projektu bus sustiprinta techninė ir veiklos parama UNSGM, plečiant regioninį atstovavimą, didinant ekspertinių žinių įvairovę visame mechanizme ir aktyviai stiprinant veiksmų koordinavimą bei bendradarbiavimą su suinteresuotaisiais subjektais ir tarp jų.

V. PERSONALO FORMAVIMAS

Projektui įgyvendinti reikės nuolatinio specialaus UNODA personalo, kad būtų užtikrintas savalaikis, veiksmingas ir kokybiškas visos veiklos vykdymas. UNSGM paramos grupę dabar sudaro trys nebiudžetinės pozicijos pagal terminuotą darbo sutartį Niujorke: viena vyresniojo politinių reikalų pareigūno (P-5), viena politinių reikalų pareigūno (P-3) ir viena programos asistento (G-6). Šiuo metu šios pozicijos finansuojamos savanoriškais valstybių narių įnašais iki 2027 m. pabaigos. Šią grupę papildo viena įprasta biudžetinė pozicija, kuri iš dalies skirta su UNSGM susijusioms funkcijoms vykdyti.

Atsižvelgdamas į plačią siūlomo projekto taikymo sritį ir didesnius UNSGM operacinės parengties reikalavimus, UNODA pripažįsta, kad reikia didinti pajėgumus – darbuotojų skaičius turi būti didesnis nei dabar. Vis dėlto pasiūlyme numatyta projekto laikotarpiu išlaikyti dvi iš trijų esamų nebiudžetinių pozicijų; ES prisidėtų prie personalo išlaidų padengimo 12 mėnesių, t. y. nuo 2028 m. sausio iki gruodžio mėn. Šios pozicijos yra politinių reikalų pareigūno (P-3) ir programos asistento (G-6).

Siekdamas užtikrinti galimybę naudotis itin specializuotomis techninėmis ekspertinėmis žiniomis, kurių reikia veiksmingam projekto komponentų įgyvendinimui, UNODA prireikus ribotam laikotarpiui samdys išorės konsultantus konkrečiai esminei užduočiai atlikti.

VI. ATASKAITŲ TEIKIMAS

UNODA kasmet teiks projekto įgyvendinimo pažangos ataskaitas.

VII. TRUKMĖ

Bendra numatoma projekto įgyvendinimo trukmė – 36 mėnesiai.

VIII. MATOMUMAS

UNODA imsis visų tinkamų priemonių viešinti, kad projektą finansuoja ES. Visi matomumo veiksmai bus įgyvendinami pagal *Komunikacijos apie ES išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovą*, užtikrinant, kad būtų tiksliai atspindėta Sąjungos parama ir būtų visapusiškai laikomasi prekių ženklo kūrimo, emblemos naudojimo ir pripažinimo reikalavimų.

ES indėlis bus aiškiai akcentuojamas visuose atitinkamuose pagal projektą rengiamuose leidiniuose, pristatymuose ir visuomenės informavimo priemonėse. UNODA taip pat integruos ES matomumą į savo platesnius komunikacijos kanalus. Tai apima proaktyvų ES paramos pripažinimą oficialiuose pareiškimuose, darbiniuose dokumentuose ir viešose pastabose, teikiamose vykdant su projektu susijusią veiklą. ES parama taip pat bus nurodyta du kartus per metus rengiamame UNSGM informaciniame biuletenyje, UNODA interneto svetainėje ir UNODA socialinės žiniasklaidos platformose, užtikrinant, kad suinteresuotieji subjektai ir plačioji visuomenė būtų nuolat informuojami apie Sąjungos vaidmenį stiprinant UNSGM.

IX. NAUDOS GAVĖJAI

Pagrindinis projekto naudos gavėjas yra UNSGM: padidės jo operacinė parengtis ir sustiprės pajėgumai visuose pagrindiniuose jo komponentuose, įskaitant kvalifikuotus ekspertus, ekspertus konsultantus ir analitines laboratorijas. Daug naudos taip pat gaus ir JT valstybės narės, nes projektu remiamas jų gebėjimas veiksmingai prisidėti prie UNSGM skiriant ekspertus, laboratorijas ir teikiant kitus įnašus natūra, taip pat užtikrinama, kad šie įnašai būtų integruoti į nuoseklią pasaulinę tyrimų struktūrą. Taip projektu stiprinamas tiek visas UNSGM, tiek valstybės narės, kurios pasikliauja veiksmingu jo veikimu ir aktyviai prie to prisideda.